

Politisk budgetaftale om Skanderborg Kommunes Budget 2023-2026

Forligskredsen bestående af Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, SF, Det Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet har den 12. september 2022 indgået aftale om Budget 2023-2026.

Byrådet har i foråret 2022 arbejdet med udviklingspolitikken og visionen - "Mennesker møder Mennesker – i Danmarks smukkeste kommune" - strategisporene i udviklingspolitikken udgør pejlemærkerne for udviklingen af Skanderborg Kommune i de kommende fire år. Udviklingspolitikken findes på kommunens hjemmeside. Budget 2023-2026 sætter de økonomiske rammer for arbejdet.

Den kommunale velfærd skal følge med befolkningstilvæksten

Skanderborg Kommune er glædeligvis i vækst. Vi er blandt de kommuner i landet, som har den største befolkningstilvækst. Det giver et behov for øgede driftsbudgetter og nye investeringer. Samtidig er Skanderborg Kommune én af de kommuner, som er blevet hårdest ramt af udligningsreformen og har i dag det laveste indtægtsgrundlag i landet efter udligning.

Forligskredsen er enige om, at den kommunale velfærd som udgangspunkt skal fastholdes i den kommende byrådsperiode. Derfor er budgetterne øget på velfærdsområderne, så der fra 2026 er indarbejdet ekstra 139 mio. kr. til befolkningstilvæksten fordelt på følgende områder:

- 37 mio. kr. til dagtilbud for 0-6-årige
- 14 mio. kr. til skoler og pædagogiske fritidstilbud
- 58 mio. kr. til ældre
- 15 mio. kr. til borgere med fysiske og psykiske handicap
- 15 mio. kr. til kommunal medfinansiering af regionale sundhedsydelser.

God kommunal service og velfærd handler også om gode fysiske rammer. Årets økonomiaftale mellem KL og Regeringen har desværre reduceret Skanderborg Kommunes handlemuligheder. På trods heraf er det alligevel lykkedes at sikre de fysiske rammer for nuværende og nye borgere i de kommende 10 år. Samlet afsættes der de næste 10 år 1,6 mia. kr. til daginstitutioner, skoler, plejecentre, idrætsfaciliteter, infrastruktur m.v.

Allerede i 2023 - 2026 er der budgetlagt knap 1 mia. kr. til 7 nye daginstitutioner, 2 nye skoler, godt 70 nye plejeboliger og en række om- og tilbygninger.

Nødvendigt med prioriteringer

Det har i år været nødvendigt at prioritere i både drifts- og anlægsudgifterne. Det skyldes ønsket om at kunne omprioritere og at en række udefrakommende faktorer presser kommunens økonomi:

- Den statslige kompensation til minimumsnormeringer dækker ikke de reelle udgifter i Skanderborg Kommune. Nettoudgifterne for Skanderborg Kommune udgør 20 mio. kr. årligt fra 2024. Endvidere har årets økonomiaftale mellem KL og Regeringen reduceret Skanderborg Kommunes handlemuligheder.

- Bloktilskuddet på beskæftigelsesområdet er blevet reduceret. Forligskredsen har på den baggrund valgt at reducere arbejdsmarkedsindsatsen og sagsbehandlingen i jobcenteret med samlet 12,3 mio. kr. årligt med fuld effekt fra 2024. Arbejdsmarkedsindsatsen skal derfor gentænkes, og det arbejde igangsættes nu.
- Der er desuden foretaget en række omprioriteringer inden for både drift og anlæg, der har resulteret i en række besparelser stigende til 57,1 mio. kr. i 2026. De konkrete besparelser fremgår af bilag 1. De frigjorte midler er bl.a. anvendt til at styrke de syv langsigtede strategispor, som er beskrevet nedenfor.
- Byrådet har modtaget mange gode borgerforslag, men grundet den økonomiske situation har det kun være muligt at prioritere nogle enkelte af dem. I lighed med, at det kun har været muligt at prioritere enkelte af udvalgenes ønsker.
- Forligskredsen har ligeledes måttet foretage prioriteringer på anlæg. Det har bl.a. betydet, at flere puljer, som ikke har været afsat til konkrete projekter, er taget ud af investeringsoversigten i budgetperioden, og at igangsætning af flere konkrete projekter er udsat et eller flere år.

Budgettets samlede økonomi

Med budgetaftalen overholder Byrådet sit mål om et gennemsnitligt overskud på driften på 160 mio. kr. årligt i budgetperioden. En forudsætning er dog, at økonomiaftalerne mellem KL og Regeringen også fremover indeholder en statslig kompensation for den demografiske udvikling.

Årets økonomiaftale mellem KL og regeringen giver Skanderborg Kommune 12,5 mio. kr. i ekstra bloktilskud til finansiering af udgifterne til flere børn, ældre m.v. i 2023. Aftalen indeholder ikke kompensation til den demografiske udvikling i perioden 2024-2026. Forligskredsen forventer, at kommunerne bliver kompenseret for den demografiske udvikling ved de kommende års økonomiaftaler mellem KL og Regeringen. Skanderborg Kommune forudsætter derfor, at kommunens tilskud fra Staten vil blive øget med 10 mio. kr. årligt, så mertilskuddet til demografi i 2026 vil udgøre 30 mio. kr.

Skanderborg Kommunes økonomi giver grundlæggende mulighed for et anlægsniveau på 125 mio. kr. årligt. Forligskredsen har derfor valgt at finansiere de næste fire års store anlægsprogram ved at bruge 416 mio. kr. af kommunens kassebeholdning.

Det er et stort træk på kassebeholdningen. Den økonomiske målsætning om, at den gennemsnitlige kassebeholdning skal udgøre minimum 3.000 kr. pr. borger - svarende til ca. 200 mio. kr. - er derfor heller ikke opfyldt i halvdelen af budgetperioden. Skanderborg Kommune har opbygget en solid kassebeholdning, som bl.a. er reserveret til de fremtidige investeringer. Forligskredsen har bevidst valgt at prioritere et stort anlægsbudget i de kommende år, da det er nødvendigt for at sikre den kommunale service til alle børn, skoleelever og ældre i Skanderborg Kommune. Med den nuværende tiårige investeringsoversigt - hvor der samlet investeres 1,6 mia. kr. frem mod 2032 - og faldende afdrag på lån styrkes kassebeholdningen igen fra 2028.

Forligskredsen er enige om, at det er nødvendigt at genopbygge kassebeholdningen i de kommende år. Der er med Budget 2023-2026 vedtaget en række analyser, som skal afsluttes så de kan indgå i budgetprocessen for Budget 2024-2027. Det er bl.a. analyser af serviceniveauet på ældreområdet, det specialiserede voksen- og socialområde og udgifter til administration og ledelse. Analyserne skal som minimum tilvejebringe de økonomiske potentialer, som er indarbejdet i Budget 2023-2026, og som fremgår af Bilag 1. Endvidere skal der være fokus på afbureaukratisering og afskaffelse af pseudoarbejde jf. intentionerne bag velfærdsaftalerne.

De konkrete forandringer, den tiårige investeringsoversigt samt øvrige talmæssige oversigter over budgetforliget er vedhæftet budgetaftalen som bilag. De syv langsigtede udviklingsspor beskrives i det følgende.

Spor 1: Kvalitet i dagtilbud og skoler

Budget 2023-2026 indeholder et markant løft af serviceniveauet på dagtilbudsområdet. Der er årligt afsat 36 mio. kr. til mere personale for at leve op til minimumsnormeringer på dagtilbudsområdet fra 2024. Det svarer til, at der i 2026 skal ansættes 85-90 ekstra pædagogisk personale i dagtilbuddene – ud over ekstra ansættelser som følge af væksten i antal 0-5-årige. Forventningen er, at den forøgede bemanning vil højne kvaliteten i dagtilbuddene og dermed få en positiv betydning for børnenes udvikling.

Byggeri og kapacitet

Der er i Budget 2023-2026 afsat godt 700 mio. kr. til anlæg på skoleområdet og dagtilbudsområdet. De afsatte beløb skal løse både kapacitetsbehovet ved det stigende børnetal og medvirke til at modernisere rammerne i skoler og dagtilbud mange steder i kommunen. Der vil dog stadig være behov for modernisering på en række af vores skoler. Det vil Byrådet arbejde med i de kommende års budgetlægning.

Særsomt demografimodel til specialtilbud på skoleområdet

Der indføres med Budget 2023-2026 en særsomt demografimodel til specialtilbud på skoleområdet. Modellen indebærer, at inklusionsmidlerne følger antallet af skolebørn. Demografimodellen skal medvirke til, at det økonomiske grundlag for specialindsatsen på skoleområdet opretholdes, selvom antallet af børn stiger. Dermed skal der ikke hentes midler fra almenområdet til at dække et stigende behov i specialtilbuddene, og den samlede økonomi til skoleområdet løftes.

Ungedemokratiet, Ungdomsrådet og mulighed for arrangementer

Der tilføres 20.000 kr. årligt til styrkelse af Ungedemokratiet, Ungdomsrådet og mulighed for arrangementer. Dermed er der fremadrettet i alt 45.000 kr. årligt til området.

Børnenes sundhed

Mange flere børn giver tilsvarende flere opgaver for Sundhedstjenesten og Tandplejen. En velfungerende Sundhedstjeneste og Tandpleje er central for børnenes opvækst og sundhed. Der tilføres derfor 0,27 mio. kr. i 2023 stigende til 1,97 mio. kr. i 2026 til de to områder til at imødegå det stigende børnetal med henblik på at fastholde serviceniveauet i budgetperioden.

Tidligere start i SFO

Forligskredsen er enige om, at børnene fra 2025 skal overgå fra børnehave til SFO pr. 1. april det år, de starter i skole, hvilket allerede sker flere steder i dag. Det skal derfor frem mod budgetlægningen for Budget 2024-2027 undersøges, hvilket investeringsbehov, der vil være forbundet med en tilpasning af de fysiske rammer på de skoler, hvor dette er nødvendigt for at imødekomme en tidligere overgang fra børnehave til SFO.

Spor 2: Grøn omstilling

Forligskredsen er enige om at fastholde et højt ambitionsniveau, der kan sikre den grønne omstilling i Skanderborg Kommune. DK2020 klimaplanen vil fremadrettet understøtte konkrete klimahandlinger og klimatilpasningsinitiativer med dokumenterbar positiv effekt, som kan indgå i kommende års budgetlægning. De afsatte midler til klimaindsatser, skal anvendes, hvor de har størst positiv effekt på klimaet og kan bidrage til en adfærdss ændring blandt borgere, samt understøtte virksomheder i den grønne omstilling.

Udpegning af arealer til vedvarende energi-anlæg (VE-anlæg)

For at nå Byrådets mål om at være selvforsynende med grøn energi i 2030 er det nødvendigt, at der i løbet af 2023 arbejdes med udpegninger af sammenhængende område til store VE-anlæg, så Skanderborg Kommune på den måde har indflydelse på placeringen af nye anlæg. Landsbyerne udgør en vigtig medspiller i den sammenhæng og vil blive inddraget i processen. I den proces skal der også arbejdes med, hvordan der kan etableres VE-anlæg, hvor lokale borgere og virksomheder kan købe andele.

Klimaindsatser med effekt

Der er i Budget 2023-2026 afsat 26,5 mio. kr. til klimaindsatser. Det er 7,2 mio. kr. mere, end der var afsat i sidste års budget. De afsatte beløb er prioriteret til konkrete tiltag:

- En klimapulje på 0,5 mio. kr. årligt, som fordeles af Det Grønne Panel
- Over fire år afsættes 14,7 mio. kr. til konvertering af gas- og oliefyr i kommunale bygninger. Det vil reducere Skanderborg Kommunes samlede CO₂ udledning med 23% eller 887 tons CO₂
- Finansieringen af en klimafrontmedarbejder, så der i alt er tre årsværk
- Over fire år er der afsat 2,9 mio. kr. til etablering af offentlige tilgængelige ladestandere (minimum 111 ladeudtag fordelt på 61 forskellige lokationer)

Klimaeffekt beskrevet i alle sager

Klima-, Miljø- og Planudvalget skal udarbejde en simpel model for, hvordan sager og dagsordenstekster kan forsynes med en administrativ klimavurdering af det konkrete projekt/initiativ, så udvalg og byråd har en realistisk vurdering af de klimamæssige effekter og konsekvenser af de sager, som de skal tage stilling til.

Spor 3: Udvikling af idræt og kultur

Forligskredsen er enige om, at Skanderborg Kommunes idrætsfaciliteter skal udvikles i takt med den stigende befolkningstal. Der bliver behov for til stadighed at tænke nyt i forhold til at udnytte eksisterende faciliteter og i at bruge uderum og naturen som idrætsfaciliteter.

- For at sikre bedst mulig udnyttelse af kommunens haller vil der bl.a. blive arbejdet med fremmødesensorer i udvalgte haller og nye principper for tildeling af driftstilskud på idrætsområdet og tildeling af timer i hallerne.
- Forligskredsen er enige om, at det med kommunens nuværende økonomiske situation ikke er muligt at stille garantier og give driftstilskud i det ønskede omfang til nye svømmefacilitetsprojekter. Når kommunens økonomi på et tidspunkt tillader det, genoptages dialogen omkring etablering af svømmefaciliteter på Klank i Galten.
- I forhold til bibliotekerne skal der følges op på forventningerne til fremtidens bibliotek set i lyset af den besluttede besparelse.
- En række kulturinitiativer sikres et grundlag for driften i en tre-årig periode: Gnisten, Walthers, Skulpturby Galten, Skanderborg synger, Ejer Bavnehøj.

Fælleden som idrætscenter

”Skanderborg Fælled skal være centrum for idrætsaktiviteter i Skanderborg, så der skabes et unikt sportsmiljø ude og inde, og synergimulighederne omkring Skanderborg Fælled udnyttes”. Dette arbejde er sat i gang i tidligere budgetaftaler. Nu skal der arbejdes videre med tilpasninger af de eksisterende rammer og etablering af et ”hjerte” for foreningerne med bl.a. blivende omklædningsfaciliteter. Formålet er at skabe et stærkt socialt miljø med ejerskab hos foreningerne og en foreningsdrevet udvikling af Fælleden som idrætscenter. Det videre arbejde bygger på foreningernes drivkraft, og den kommunale finansiering skal ses i samspil med foreningernes egenfinansiering. I den forbindelse indgår der fortsat et salg af de gamle fodboldbaner og klubhus i Vrold.

Gudenåstien – fra kilde til fjord

Sammen med de øvrige kommuner langs Gudenåen er Skanderborg Kommune via Gudenåsamarbejdet fælles om en ambitiøs satsning på en sammenhængende sti fra Gudenåens udspring til udløbet i Randers Fjord – med tilknyttede faciliteter. Det samlede projekt er sammensat af en række delelementer. I Skanderborg Kommune er der tale om etablering af faciliteter, bl.a. ved Skimminghøj i Ry. I Budget 2023-2026 er der afsat 4,5 mio. kr. (netto) til realisering af projektet.

Spor 4: Erhverv og turisme

Byrådet besluttede med anbefalingerne fra § 17, stk. 4 udvalget om erhverv og turisterhvervets vilkår, at der skal udarbejdes en ny erhvervspolitik. Arbejdet forventes igangsat i efteråret 2022, når Byrådet har godkendt et kommissorium for arbejdet.

Forligskredsen er med Budget 2023-2026 enige om, at der skal udarbejdes en ny model for understøttelse af den lokale detailhandel og turisme. Der er afsat 750.000 kr. årligt til den nye model for detailhandlen, og 800.000 kr. årligt til den nye model vedrørende lokal turisme.

Endvidere er forligskredsen enige om, at budgettet til Business Region Aarhus og VisitAarhus reduceres med i alt 820.000 kr. Hensigten er bl.a. at opnå en bedre balance mellem den lokale destinationsudvikling i forhold til den nationale og internationale markedsføring, som varetages af VisitAarhus.

Spor 5: Omlægning af beskæftigelsesindsatsen

Skanderborg Kommune har en historisk lav ledighed. Det har ført til et markant mindre bloktilskud fra staten i den kommende periode. Derfor planlægges der med en reduktion i beskæftigelsestilbud for alle aldersgrupper og målgrupper.

Samtidig har Folketingets aftale om finansiering af den såkaldte Arnepension stillet krav om mere fokus på virksomhedsrettede tilbud, øget digitalisering. Desuden skal de første tre måneders indsatser for forsikrede ledige overgå til A-kasserne.

Samlet fører det til en grundlæggende ændring af de interne tilbud i Skanderborg Kommune og en større brug af private aktører til nogle målgrupper. Færre ledige borgere i målgruppen betyder færre tilbud – og derfor vil der fremadrettet blive gjort brug af private aktører til målgrupper, hvor kommunen ikke kan give det bedste målrettede tilbud. En så stor omlægning kræver tid. Derfor startes arbejdet op i 2023 og forventes først fuldt gennemført i 2024.

Spor 6: Ældreplejen og plejeboligkapaciteten

Der bliver markant flere ældre i Skanderborg Kommune i de kommende år. Prognoserne peger på, at der bliver 1.000 flere 80+ årige frem mod 2026, svarende til en stigning på 38 %. Forligskredsen er enige om at sikre grundlaget for den kommunale service på ældreområdet. Der er derfor afsat 58 mio. kr. mere i 2026 på driftsbudgettet på ældreområdet, så det kommunale serviceniveau som udgangspunkt kan fastholdes i den kommende byrådsperiode. Det svarer til, at der skal ansættes op til 120 ekstra medarbejdere på området og/eller investeres i velfærdsteknologi.

Afprøvning af ny organisationsform i hjemmeplejen

Byrådet ønsker at afprøve nye organisations- og samarbejdsformer i hjemmeplejen. Formålet er, at borgerne i hjemmeplejen vil opleve mere nærhed og kontinuitet i plejen. Det skal bl.a. ske gennem en tættere relation til medarbejderne og en mere helhedsorienteret tværfaglig indsats.

Målet er, at plejen og omsorgen tilrettelægges mere individuelt til gavn for og i dialog med den enkelte borger. Dette skal fortsat ske med udgangspunkt i borgernes egne ressourcer med en tværfaglig rehabiliterende indsats. Den tættere relation til borgerne skal samtidig understøtte medarbejdernes brug af deres faglige kompetencer til gavn for bl.a. arbejdsglæden. Det vil også kunne bidrage til at flere nye medarbejdere har lyst til at søge hertil.

Plejeboligkapaciteten

Behovet for plejeboliger fremskrives over de næste 10 år med 139 boliger, på baggrund af bl.a. nye prognoser for borgernes alder og stadig bedre sundhedstilstand. Udviklingen af de nære sundhedstilbud understøttes af, at de midlertidige pladser, herunder kommunale akutpladser, samles og udbygges på Plejecenter Kildegaarden.

Bygningsmæssige rammer i botilbuddet landsbyen Sølund

Landsbyen Sølund skal i de kommende år tilpasse bygningsmassen. Det skyldes en ændret målgruppe, samt behovet for renovering. Der er desuden stor efterspørgsel på dagtilbud til de borgere, der bor på stedet og som i dag modtager dagtilbud i egen bolig. Dette vil kræve en stor anlægsinvestering og byrådet vil derfor afsøge mulighederne for at søge om dispensation for de statslige låne- og anlægsrammer, da Landsbyen Sølund er et landsdækkende tilbud, hvor der bor borgere fra 35 andre kommuner. Uden en sådan dispensation vil Skanderborg Kommune selv skulle finde låne- og anlægsrammer og det vil påvirke de øvrige velfærdsområder. For at sikre investeringen arbejdes der med en fælles kapacitetsplanlægning i samarbejde med de øvrige kommuner og staten i den nationale specialeplanlægning på området.

Understøtte opførelse af seniorfællesskaber

Forligskredsen ønsker at understøtte oprettelsen af nye seniorfællesskaber/ældrevenlige boliger. Det kan være med til at realisere Skanderborg Kommunes boligpolitik om variation i boligmassen. Seniorfællesskaber forventes at kunne understøtte muligheden for længst muligt i eget hjem.

Spor 7: Fastholdelse og rekruttering

Forligskredsen er enige om, at hjørnestenen i vores velfærd er engagerede og kompetente medarbejdere. Dem er der lige nu stor kamp om. Det igangsatte arbejde vedrørende fastholdelse og rekruttering skal derfor fortsat prioriteres.

Flere elever på pædagogisk assistent uddannelse

Den pædagogiske assistentuddannelse (PAU) giver kvalifikationer til at arbejde i vuggestuer, børnehaver, fritidshjem, døgninstitutioner osv. PAU-uddannelsen er en anden vej ind i det pædagogiske arbejde og kan være med til at gøre det attraktivt for flere at søge stillinger inden for det pædagogiske område. Konkret opnormeres med otte pladser, så der samlet udbydes 16 PAU-uddannelsespladser.

Dagplejere

Dagplejen er en vigtig del af den samlede tilbudsvifte på Børne- og Ungeområdet. Dagplejen er imidlertid presset i forhold til fastholdelse og rekruttering af dagplejere. Børne- og Ungdomsudvalget skal derfor arbejde videre med, hvordan man kan styrke dagplejen inden for de eksisterende økonomiske rammer.

Ambitiøs budgetaftale, som kræver fuldt fokus

Budgetaftalen for Skanderborg Kommunes Budget 2023–2026 er meget ambitiøs. Anlægsprogrammet er stort, og der iværksættes med aftalen mange nye driftsmæssige initiativer. Implementering af aftalen kræver derfor fuldt fokus både organisatorisk og politisk, så det sikres, at budgetaftalens indhold realiseres.

Budgetaftalen er under forudsætning af kommunernes samlede overholdelse af de rammer på anlæg og drift, der er aftalt mellem KL og Regeringen. Når ny beregning vedr. selvbudgettering foreligger, forventeligt medio september, vil den blive fremsendt til forligskredsen. Den nye beregning kan give anledning til at genoverveje valg af selvbudgettering i stedet for statsgarantien, som er grundlaget for aftalen. Om nødvendigt indkalder Borgmesteren forligskredsen igen.

For Socialdemokratiets byrådsgruppe:

Frands Fischer Trine Frengler Jørgen Naut

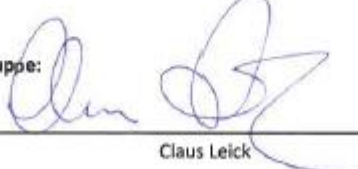
For Venstres byrådsgruppe:

Jens Szabo Christina Bottke

For Det Konservative Folkepartis byrådsgruppe:

Thomas Cordtz

For Socialistisk Folkepartis byrådsgruppe:

Claus Leick

For Det Radikale Venstres byrådsgruppe:

Anne Heeager

For Dansk Folkepartis byrådsgruppe:

Martin Frausing Poulsen

For Enhedslistens byrådsgruppe:

Peter Kjær

For Alternativets byrådsgruppe:

Nikoline Erbs Hillers-Bendtsen

Bilag 1. Forandringer vedtaget i Budget 2023-2026

Alle forandringer vedrørende driften, som er vedtaget i budgetforliget for Budget 2023-2026, præsenteres kort i dette bilag.

Forandringerne er inddelt i følgende overordnede kategorier:

- Forandringer, der medfører budgetudvidelser
- Forandringer, der medfører budgetreduktioner
- Forandringer, der gennemføres inden for den eksisterende budgetramme.

Der er i alt beskrevet 38 forandringer i bilaget.

Forandringer, der medfører budgetudvidelser

Tværgående

1. Øget dimensionering af elever på pædagogisk assistent-uddannelse

I regi af KKR er Skanderborg Kommune pt. tildelt en dimensionering på otte PAU-uddannelsespladser. Forandringen indebærer, at Skanderborg Kommune opnormerer med otte pladser, så der samlet set udbydes 16 PAU-uddannelsespladser. Forandringen vurderes at kunne understøtte arbejdet med rekruttering på områderne.

(Budgettet forøges med 500.000 kr. i 2023, 1,7 mio. kr. i 2024 og 1,9 mio. kr. i 2025 og frem)

Demokrati

2. Styrkelse af Ungedemokratiet, Ungdomsrådet og mulighed for arrangementer

Der tilføres 20.000 kr. årligt til styrkelse af Ungedemokratiet, Ungdomsrådet og mulighed for arrangementer. Dermed er der fremadrettet i alt 45.000 kr. årligt til området.

(Budgettet forøges med 20.000 kr. årligt fra 2023)

Økonomi

3. Finansiering af aftale om ret til tidlig pension (Arne-pension)

En række partier på Christiansborg har indgået "Anden delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen", som skal bidrage til finansiering af "Aftale om ret til tidlig pension (Arne-pension)". På landsplan skal delaftalen samlet set tilvejebringe en besparelse på 345 mio. kr. i 2023 og 760 mio. kr. i 2024 og frem. På den baggrund reduceres indtægtsbudgettet til skatter og tilskud (konto 7) med 3,4 mio. kr. i 2023 og 7,6 mio. kr. i 2024 og frem. Forandringen skal ses i sammenhæng med forandringen, hvor budgettet til beskæftigelsesindsatsen og sagsbehandling på arbejdsmarkedsområdet reduceres grundet aftalen om ret til tidlig pension. Den forandring er beskrevet i afsnittet "Forandringer, som medfører budgetreduktioner".

(Indtægtsbudgettet reduceres med 3,4 mio. kr. i 2023 og 7,6 mio. kr. i 2024 og frem)

Sundhedsfremme og forebyggelse

4. Øget budget til Tandplejen i perioden 2023-2026

Tandplejens budgetramme øges i budgetperioden 2023-2026 med henblik på at imødegå udgifterne til det stigende børnetal i perioden. Tandplejen tilføres 151.000 kr. i 2023, 382.000 kr. i 2024, 695.000 kr. i 2025 og 1,067 mio. kr. i 2026. Budgetudvidelsen finansieres af opsparede midler fra tidligere år på bevillingen Børn og unge med særlige behov (fællesområdet). Netto har forandringen således ikke budgetmæssige konsekvenser.

(Netto har forandringen ingen budgetmæssige konsekvenser)

5. Øget budget til Sundhedstjenesten i perioden 2023-2026

Sundhedstjenestens budgettramme løftes med 0,9 mio. kr. årligt i perioden 2023-2026 til at imødegå en strukturel ubalance. Budgettet til Sundhedstjenesten øges ligeledes i budgetperioden 2023-2026 med henblik på at imødegå udgifterne til det stigende børnetal i perioden. Sundhedstjenesten tilføres 116.000 kr. i 2023, 391.000 i 2024, 648.000 i 2025 og 901.000 kr. i 2026. Forandringen finansieres af opsparede midler fra tidligere år på bevillingen Børn og unge med særlige behov (fællesområdet). Netto har forandringen således ikke budgetmæssige konsekvenser.

(Netto har forandringen ingen budgetmæssige konsekvenser)

Vej og Trafik

6. Fastholdelse af serviceniveauet på den kollektive trafik

Ved et sammenhold af Midttrafiks budgetforslag for 2023 med Skanderborg Kommunes budget 2023 for kollektiv trafik og flextrafik mangler der ca. 2. mio. kr. for at kunne opretholde det nuværende serviceniveau for kollektiv trafik og flextrafik i Skanderborg Kommune. Budgettet tilføres 2 mio. kr. Beløbet finansieres ved at reducere udgifterne til kollektiv trafik med 2 mio. kr. via erstatning af nuværende HVO-biodiesel på kommunens skolebusser med almindelig diesel.

(Netto har forandringen ingen budgetmæssige konsekvenser)

Erhverv, turisme og internationalt samarbejde

7. Arbejdet med detailhandel

Der udarbejdes en ny model for samarbejdet med detailhandlen. Forandringen skal ses i sammenhæng med, at driftsmidler til Cityforeningens samarbejde City4You bortfalder med Budget 2023-2026 og erstattes af denne forandring.

(Budgettet forøges med 750.000 kr. årligt fra 2023)

8. Arbejdet med lokalturisme

Der udarbejdes en ny model for arbejdet omkring lokal turisme. Der afsættes 800.000 kr. årligt hertil fra 2023.

(Budgettet forøges med 800.000 kr. årligt fra 2023)

Skoler og pædagogiske fritidstilbud

9. Særsomt demografimodel til specialtilbud på skoleområdet

Der indføres en særsomt demografimodel til specialtilbud på skoleområdet. Modellen sikrer, at det økonomiske grundlag for specialindsatsen på skoleområdet opretholdes, selvom antallet af børn stiger. Konkret er det "inklusionsmidlerne", som indgår i modellen, og dermed demografifremskrives.

(Budgettet forøges med 250.000 kr. i 2023, 550.000 kr. i 2024, 1,05 mio. kr. i 2025 og 1,6 mio. kr. i 2026 og frem)

Ældre

10. Forsøg med ændret organisering og styring i hjemmeplejen

Der igangsættes en politisk og administrativ proces med afdækning af hvordan andre organiseringsformer (f.eks. selvstyrende teams) kan bidrage til, at borgerne i hjemmeplejen oplever en højere grad af nærhed og kontinuitet i plejen - samtidig med at medarbejderne gennem brug af egen faglighed og tæt tværfagligt samarbejde selv organiserer indsatsen ved borgerne. Forandringen skaber grundlag for at kunne træffe beslutning om, hvilke ændringer der skal til for at nå målet. Arbejdet afsluttes juni 2023 i forbindelse med budgetlægningen for 2024 for så vidt angår de tiltag, der kræver politisk godkendelse.

(Budgettet forøges med 383.000 kr. i 2023)

Borgere med fysiske og psykiske handicap

11. Håndtering af strukturel ubalance - Borgere med fysiske og psykiske handicap

Den genopretningsplan, der er iværksat på politikområdet Borgere med fysiske og psykiske handicap, har haft en positiv økonomisk effekt, Genopretningsplanen forventes dog ikke at kunne medføre yderligere økonomiske besparelser i en størrelsesorden, der kan imødekomme den strukturelle ubalance på området ud fra det nuværende serviceniveau. Der blev derfor ved 2. budgetopfølgning 2022 tilført området 3,5 mio. kr. i 2022. Med denne forandring tilføres området også 3,5 mio. kr. fra 2023 og frem.
(Budgettet forøges med 3,5 mio. kr. fra 2023 og frem)

Kultur og fritid

12. Honorarstøtte Musikværket Ry (Gnisten)

Der gives en årlig honorarstøtte på 50.000 kr. til at sikre et bredere udbud af koncerter på Gnisten eller andre venues i området. Gennem den årlige honorarstøtte får Musikværket Ry en mulighed for at satse bredere, ud over stadig at præsentere musik og kultur fra etablerede kunstnerlag. Honorarstøtten skal sikre udvikling af det musiske vækstlag, børnekoncerter, større mangfoldighed på musikscenen og flere arrangementer med klassisk musik.
(Budgettet forøges med 50.000 kr. årligt i en treårig periode fra 2023 til 2025. Netto medfører forandringen ingen budgetmæssige konsekvenser, da udvidelsen finansieres inden for Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalgets økonomiske ramme)

13. Honorarstøtte Walthers Musikcafé

Der gives en årlig honorarstøtte på 53.000 kr. til at sikre den varierede musikscene i Skanderborg Kommune, som specielt tilgodeser vækstlagsmusikken, nicheorienteret musik og arrangementer målrettet børn og unge. Honorarstøtten er desuden med til at sikre lokale tiltag og et udbygget samarbejde med andre kulturforeninger/institutioner i Skanderborg Kommune.
(Budgettet forøges med 53.000 kr. årligt i en treårig periode fra 2023 til 2025. Netto medfører forandringen ingen budgetmæssige konsekvenser, da udvidelsen finansieres inden for Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalgets økonomiske ramme)

14. Tilskud til tværgående projekt: Skanderborg Synger

Der gives et årligt tilskud på 150.000 kr. til Skanderborg Synger de næste tre år. Tilskuddet muliggør etablering af sangkraftcenteret Skanderborg Synger og er med til at sikre den fremtidige drift og udvikling af sang i kommunen. Skanderborg Synger har til formål at fremme sang på alle niveauer og for alle aldre.
(Budgettet forøges med 150.000 kr. årligt i en treårig periode fra 2023 til 2025. Netto medfører forandringen ingen budgetmæssige konsekvenser, da udvidelsen finansieres inden for Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalgets økonomiske ramme)

15. Løbende drift og vedligehold af Ejer Bavnehøj

Tilskuddet til Ejer Bavnehøjs Venner forøges med 50.000 kr. de næste tre år.
(Budgettet forøges med 50.000 kr. årligt i en treårig periode fra 2023 til 2025. Netto medfører forandringen ingen budgetmæssige konsekvenser, da udvidelsen finansieres inden for Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalgets økonomiske ramme)

16. Støtte til SkulpturBy Galten

Der gives 80.000 kr. i underskudsgaranti i 2023 og 2025 til SkulpturBy Galten. Underskudsgarantien sikrer fortsættelsen af SkulpturBy Galten, som finder sted hvert andet år i Galten-Skovby. Her udstilles skulpturer og anden kunst i det fri. Udstillingen varer fra maj til oktober og finder sted på arealer i midtbyen, så borgerne møder kunsten i det fri og hvor de færdes i dagligdagen.
(Budgettet forøges med 80.000 kr. årligt i 2023 og 2025. Netto medfører forslaget ingen budgetmæssige konsekvenser, da udvidelsen finansieres inden for Kultur-, Fritids- og Idrætsudvalgets økonomiske ramme)

17. Afdækning og optimering af kapacitetsudnyttelsen på fritids- og idrætsområdet

Med henblik på at afdække og udnytte fritids- og idrætsfaciliteter bedre i Skanderborg Kommune opsættes fremmødesensorer i forventeligt 40 idrætshaller/idrætssale. Udrulningen af fremmødesensorer sker etapevis med opstart i 2023.
(Budgettet forøges med 445.000 kr. i 2023 og 134.000 kr. i 2024 og frem)

18. Driftstilskud til springhal i Hørning Idrætscenter

Der gives et driftstilskud til Hørning Idrætscenter på 250.000 kr. årligt fra 2023 til drift af springhal. Beløbet finansieres de første år med overførte driftsmidler ved udskudt ibrugtagelse af standardhallen i Hørning i 2023 og 2024 samt delvist i 2025.
(Budgettet forøges med 195.000 kr. i 2025 og 250.000 kr. i 2026 og frem)

19. Forhøjelse af driftstilskud til Låsby Svømmehal

Driftstilskuddet til Låsby svømmehal forøges med 180.000 kr. årligt.
(Budgettet forøges med 180.000 kr. årligt fra 2023 og frem)

Forandringer, der medfører budgetreduktioner

Forandringer på tværs af politikområder

20. Bygningsdrift

Effektiv bygningsdrift i Skanderborg Kommune skal understøttes ved at samle organisering og ansvaret af driften af kommunens bygninger evt. opdelt i geografiske fællesskaber. Forandringen vedrører områderne:

- Udvendig bygningsdrift
- Indvendig bygningsdrift
- Teknisk servicepersonale
- El, vand og varmemeforbrug.

Forandringen vedrører politikområderne Dagtilbud, Skoler og pædagogiske fritidstilbud, Ældre, Borgere med fysiske og psykiske handicap samt Kommunale bygninger. Budgettet forøges med 0,5 mio. kr. i 2023 og reduceres derefter fra 2024 og frem.

(Budgettet forøges med 500.000 kr. i 2023. Budgettet reduceres med 1,5 mio. kr. i 2024, 2 mio. kr. i 2025 og 3,5 mio. kr. fra 2026 og frem)

21. Besparelse med afsæt i nøgletalsanalyse på området for ”Voksne med særlige behov” og ”Ældre”

Nøgletalsanalysen af det økonomiske serviceniveau i Skanderborg Kommune peger på, at der er mulighed for at reducere udgifterne på ældreområdet og området for voksne med særlige behov. Det skal derfor analyseres, hvordan serviceniveauet på områderne kan reduceres. Der fremsendes uddybende to kommissorier for analyserne – en for hver analyse - til politisk behandling. Analyserne skal være afsluttet, således at resultaterne kan indgå i budgetprocessen for Budget 2024-2027. Der er indarbejdet en besparelse i budgettet på 2 mio. kr. i 2024, 4 mio. kr. i 2025 og 6 mio. kr. i 2026 og frem. Det forventes, at analyserne kan pege på yderligere forslag til reduktion end de, som allerede er budgetlagt.

(Budgettet reduceres med 2 mio. kr. i 2023, 4 mio. kr. i 2025 og 6 mio. kr. fra 2026 og frem)

Personale

22. Bortfald af central finansiering af lederdiplomuddannelser

Forslaget medfører, at centrale midler fra Trepartsaftale 2007 bortfalder til finansiering af lederdiplomuddannelser. En lederdiplomuddannelse vil herefter alene skulle finansieres af de enkelte kontrakt- og aftaleholdere.

(Budgettet reduceres med 250.000 kr. i 2023 og 500.000 kr. årligt fra 2024 og frem)

Økonomi

23. Garantiprovision ved kommunal garantistillelse for forsyningsselskabers lånoptagelse

Den kommunale garantiprovision hæves med 0,14 pct. point til 0,54 pct. for selskaber, der er i kategorierne "Højeste kvalitet" og "Meget stærk betalingsevne". Forandringen dækker kun nye garantier.

(Budgettet reduceres med 400.000 kr. årligt fra 2023 og frem)

Klima og energi

24. Udmøntning af Klimapuljen

En del af Klimapuljen på driften flyttes til konkrete projekter på investeringsoversigten. De konkrete klimaprojekter på investeringsoversigten er etablering af offentlige tilgængelige ladestandere samt konvertering af olie- og gasfyr.

Fra 2026 og frem er der årligt afsat 3,6 mio. kr. på investeringsoversigten til prioritering af konkrete projekter ved de kommende budgetlægningsår.

(Budgettet reduceres med 3,15 mio. kr., i 2023 og 3,6 mio. kr. fra 2024 og frem)

Sundhedsfremme og forebyggelse

25. Reduktion af budget til socialtandpleje

Siden socialtandpleje blev indarbejdet i Sundhedsloven gældende fra 1. juli 2020 har der ikke været borgere fra Skanderborg Kommune, der har benyttet sig af socialtandpleje.

Behovet vurderes at blive dækket af andre ordninger. På den baggrund reduceres budgettet til socialtandpleje med 0,5 mio. kr.

(Budgettet reduceres med 500.000 kr. årligt fra 2023 og frem)

Erhverv, turisme og internationalt samarbejde

26. Bortfald af restmidler på turismeområdet

Restmidler til turismerelaterede indsatser bortfalder. Forandringen skal ses i sammenhæng med forandringen, som omhandler en ny model for arbejdet med lokal turisme.

(Budgettet reduceres med 125.000 kr. årligt fra 2023 og frem)

27. Bortfald af driftsmidler – Cityforeningens samarbejde City4You

Forandringen indebærer, at driftsmidler til Cityforeningens samarbejde med City4You bortfalder. Forandringen skal ses i sammenhæng med forandringen om, at der skal udarbejdes en ny model for samarbejdet med detailhandlen.

(Budgettet reduceres med 500.000 kr. årligt fra 2023 og frem)

28. Besparelse på Business Region Århus og Visit Århus

Budgettet til Business Region Århus og Visit Århus reduceres med henholdsvis 120.000 kr. og 700.000 kr. årligt fra 2023.

(Budgettet reduceres med 820.000 kr. årligt fra 2023 og frem)

Dagtilbud for 0-6-årige

29. Tidligere overgang fra børnehave til SFO

I dag overgår børn i Skanderborg Kommune fra børnehave til SFO pr. 1. august i det år, de starter i skole. Fremadrettet overgår børn fra børnehave til SFO pr. 1. april det år, de starter i skole. Det skal analyseres yderligere, hvordan forandringen kan implementeres i praksis, herunder hvilket investeringsbehov, der vil være forbundet med en tilpasning af de fysiske rammer på de skoler, hvor dette er nødvendigt for at imødekomme en tidligere overgang fra børnehave til SFO. Analysen skal udarbejdes således, at den kan indgå i budgetprocessen for Budget 2024-2027

(Budgettet reduceres med 5,275 mio. kr. årligt fra 2025 og frem)

Kultur og fritid

30. Øget selvbetjening og reduceret bemandet åbningstid på Skanderborg Bibliotek

Der sættes fokus på yderligere udvikling af det digitale bibliotek. Det digitale bibliotek giver mulighed for at reducere den betjente åbningstid på bibliotekerne i Galten, Hørning og Ry samtidig med, at der stilles en anden digital service til rådighed. Der skal endvidere følges op på forventningerne til fremtidens bibliotek set i lyset af den gennemførte besparelse.

(Budgettet reduceres med 350.000 kr. i 2023, 600.000 kr. i 2024 og 850.000 kr. fra 2025 og frem)

Beskæftigelses- og arbejdsmarkedsforhold

Der er vedtaget tre forandringer på beskæftigelses- og arbejdsmarkedsområdet. De tre forandringer skal ses i sammenhæng. De to af forandringerne "Finansiering af aftale om ret til tidlig pension (Arne-pension)" og "Generel reduktion i beskæftigelsesindsatsen" omhandler besparelser på arbejdsmarkedsindsatsen og administrationen. Den sidste forandring "Omlægning af beskæftigelsesindsatsen i Skanderborg Kommune" følger af de to foregående forandringer.

31. Finansiering af aftale om ret til tidlig pension (Arne-pension)

"Anden delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen" skal bidrage til finansiering af "Aftale om ret til tidlig pension (Arne-pension)". På landsplan skal delaftalen samlet set tilvejebringe en besparelse på 345 mio. kr. i 2023 og 760 mio. kr. i 2024 og frem. Budgettet til beskæftigelsesindsatsen og sagsbehandling på arbejdsmarkedsområdet reduceres på den baggrund med 1,5 mio. kr. i 2023 og med 6,4 mio. kr. i 2024 og frem. Forandringen skal ses i sammenhæng med forandringen, hvor indtægtsbudgettet til skatter og tilskud reduceres grundet aftalen om ret til tidlig pension, som er beskrevet i afsnittet "Forandringer, som medfører budgetudvidelser".

(Budgettet reduceres med 1,5 mio. kr. i 2023 og 6,4 mio. kr. i 2024 og frem)

32. Generel reduktion i beskæftigelsesindsatsen

Budgettet til beskæftigelsesindsatsen på konto 5 reduceres med 2,95 mio. kr. i 2023 og 5,9 mio. kr. fra 2024 og frem som følge af, at bloktilskuddet falder, jf. Økonomiaftalen 2023.

(Budgettet reduceres med 2,95 mio. kr. i 2023 og 5,9 mio. kr. i 2024 og frem)

33. Omlægning af beskæftigelsesindsatsen i Skanderborg Kommune

Med Budget 2023-2026 reduceres beskæftigelsesindsatsen i Skanderborg Kommune med 4,6 mio. kr. i 2023 og 9,1 mio. kr. fra 2024 og frem. Der skal derfor tænkes anderledes. Med forandringen igangsættes arbejdet med at omlægge beskæftigelsesindsatsen i Skanderborg Kommune.

Administration

34. Besparelse på ledelse og administration

Der er indarbejdet en besparelse i budgettet på 2 mio. kr. i 2024, 4 mio. kr. i 2025 og 6

mio. kr. i 2026 og frem vedrørende ledelse og administration. Det skal analyseres yderligere, hvordan besparelsen kan implementeres. Der fremsendes et uddybende kommissorium for analysen til politisk behandling, og analysen skal være afsluttet, således at resultaterne kan indgå i budgetprocessen for Budget 2024-2027. Det forventes, at analyserne kan pege på yderligere forslag til reduktion end de, som allerede er budgetlagt. (Budgettet reduceres med 2 mio. kr. i 2024, 4 mio. kr. i 2025 og 6 mio. kr. i 2026 og frem)

Forandringer, der gennemføres inden for den eksisterende budgetramme

Der er flere budgetudvidelser, som håndteres ved konkret omprioritering indenfor rammen. Forandringerne er beskrevet under afsnittet "Forandringer, som medfører budgetudvidelser". Der er også analyser, som skal gennemføres indenfor den eksisterende ramme. Analyserne er beskrevet under "Forandringer, som medfører budgetreduktioner". Øvrige forandringer, der gennemføres inden for den eksisterende budgetramme, fremgår af det følgende:

Dagtilbud for 0-6 årige

35. Dagplejere

Dagplejen er en vigtig del af den samlede tilbudsvifte på Børne- og Ungeområdet. Dagplejen er imidlertid presset i forhold til fastholdelse og rekruttering af dagplejere. Børne- og Ungdomsudvalget skal derfor arbejde videre med, hvordan man kan styrke dagplejen indenfor de eksisterende rammer.

Børn og unge med særlige behov

36. Opgaver og indsatser i regi af Den Matrikelløse Klub

Med budget 2016 blev Den Matrikelløse Klub (DMK) etableret som et tilbud, der dækker hele kommunen. DMK laver opsøgende og forebyggende arbejde, primært ift. unge, som er udfordret af livet personligt, i familien, på skolen/arbejdspladsen eller i fritiden. Der ønskes en opfølgning på, hvorvidt opgaverne/indsatserne fortsat skal ske via denne organisering fremadrettet.

37. Analyse – Styrkelse af børn og unges mentale helbred

Der er et stigende antal børn og unge som oplever udfordringer med deres mentale helbred - en udvikling, der er blevet forstærket under Covid-19. Dette fordrer et styrket fokus på, hvordan der sikres en systematisk og fokuseret indsats på området. Der foretages en analyse af, hvordan der kan arbejdes med en styrkelse af børn og unges mentale helbred. Udarbejdelsen af analysen sker indenfor den eksisterende ramme.

Administration

38. Veterankoordinatorfunktionen

Der blev med Budget 2022-2025 afsat ekstra midler til yderligere understøttelse af veteranindsatsen i Skanderborg Kommune og der er på den baggrund udpeget en veterankoordinator pr. 1. januar 2022. Der ønskes en dialog med veteranerne og deres familier om, om der er brug for yderligere indsatser, herunder om en veterancafe vil være en hensigtsmæssig indsats.

Bilag 2: Budgetoversigt

Tabel 2.1: Budgetoversigt

(2023-priser i mio. kr.)	2023	2024	2025	2026
Driftsindtægter	-4.093,0	-4.145,4	-4.193,3	-4.236,6
Driftsudgifter	3.930,7	4.012,3	4.054,2	4.115,8
Afledt drift af valgte anlæg	-5,4	-6,6	-7,7	-16,7
Driftsudvidelser som følge af forandringer	10,2	15,2	16,1	16,7
Driftsreduktioner som følge af besparelser	-10,0	-24,8	-34,9	-40,4
Resultat af ordinær drift:	-167,6	-149,4	-165,5	-161,1
Anlæg ekskl. klima og almene boliger	285,8	257,3	251,7	167,1
Afdrag på lån	35,4	36,4	36,4	36,4
Resultat af skattefinansieret område:	153,7	144,3	122,6	42,3

Tabel 2.2: Finansieringsoversigt

Finansieringsoversigt	2023	2024	2025	2026
Lånoptagning	-3,5	-0,5	-0,5	-0,5
Deponering og indfrosset grundskyld	0,0	-64,0	0,0	0,0
Årets resultat	157,0	150,3	128,4	47,9
Finansforskydninger øvrige	4,9	-0,1	-0,1	-3,4
Årets likviditetspåvirkning (- betyder penge i kassen)	158,4	85,7	127,8	43,9

Bilag 3: Oversigt over forandringer, der medfører udvidelser eller reduktioner på driftsbudgettet

Tabel 3.1: Forandringer, der medfører udvidelser på driften

(2023-priser i 1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026
Tværgående politikområder				
Øget dimensionering af elever på pædagogisk assistent uddannelse	500	1.700	1.900	1.900
Demokrati				
Yderligere styrkelse af Ungedemokratiet, Ungdomsrådet og mulighed for arrangementer	20	20	20	20
Økonomi				
Reduceret bloktilskud som konsekvens af ret til tidlig pension (Arne-pension)	3.400	7.600	7.600	7.600
Sundhedsfremme og forebyggelse				
Indførelse af demografimodel i Tandplejen i perioden 2023-2026	0	0	0	0
Løft af budgetrammen og indførelse af demografimodel i Sundhedstjenesten i perioden 2023-2026	0	0	0	0
Vej og trafik				
Fastholdelse af serviceniveauet til kollektiv trafik	0	0	0	0
Erhverv, turisme og internationalt samarbejde				
Ny model for arbejdet med detailhandel	750	750	750	750
Ny model for lokal turisme	800	800	800	800
Skoler og pædagogiske fritidstilbud				
Særsilt demografimodel til specialskoleområdet – model 1	250	550	1.050	1.600
Ældre				
Forsøg med ændret organisering og styring i hjemmeplejen	383			
Borgere med fysiske og psykiske handicap				
Håndtering af strukturel ubalance	3.500	3.500	3.500	3.500
Kultur og fritid				
Honorarstøtte Musikværket i Ry (Gnisten)	50	50	50	
Finansiering	-50	-50	-50	
Honorarstøtte Walthers Musikcafé	53	53	53	
Finansiering	-53	-53	-53	
Tilskud til tværgående projekt: Skanderborg synger	150	150	150	
Finansiering	-150	-150	-150	
Løbende drift og vedligehold af Ejer Bavnehøj	50	50	50	
Finansiering	-50	-50	-50	
Driftstilskud til skulpturby Galten	80		80	
Finansiering	-80		-80	
Driftstilskud til Låsby Svømmebad	180	180	180	180
Afdækning og optimering af kapacitetsudnyttelsen på fritids- og idrætsområdet	445	134	134	134
Driftstilskud Hørning Idrætscenter (springhal)			195	250
Forslag til udvidelser i alt	10.228	15.234	16.129	16.734

Note vedrørende fortegn: + er udgifter, - er indtægter

Tabel 3.2: Forandringer, der medfører reduktioner på driften

(2023-priser i 1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026
Tværgående politikområder				
Bygningsdrift	500	-1.500	-2.000	-3.500
Besparelse med afsæt i nøgletalsanalyse på området for "Voksne med særlige behov" og "Ældre"		-2.000	-4.000	-6.000
Personale				
Bortfald af central finansiering af lederdiplomuuddannelser	-250	-500	-500	-500
Økonomi				
Garantiprovision ved kommunal garantistillelse for forsyningsselskabers låneoptagelse	-400	-400	-400	-400
Klima og energi				
Flytning af den del af klimapuljen, der ikke allerede er udmøntet, til konkrete anlægsprojekter (off. Ladestandere og udfasning af gas- og oliefyr i off. Institutioner)	-3.150	-3.600	-3.600	-3.600
Sundhedsfremme og forebyggelse				
Reduktion af budget til socialtandpleje	-500	-500	-500	-500
Erhverv, turisme og internationalt samarbejde				
Bortfald af restmidler på turismeområdet	-125	-125	-125	-125
Bortfald af driftsmidler – Cityforeningens samarbejde City4You	-500	-500	-500	-500
Besparelse Business Region Aarhus og Visit Aarhus	-820	-820	-820	-820
Dagtilbud for 0-6 årige				
Tidligere overgang fra børnehave til SFO			-5.275	-5.275
Kultur og fritid				
Øget selvbetjening på Skanderborg Bibliotek	-350	-600	-850	-850
Beskæftigelses- og arbejdsmarkedsforhold				
Finansiering af aftale om ret til tidlig pension (Arne-pension)	-1.500	-6.400	-6.400	-6.400
Generel reduktion i beskæftigelsesindsatsen	-2.950	-5.900	-5.900	-5.900
Administration				
Besparelse på ledelse og administration		-2.000	-4.000	-6.000
Forslag til reduktioner i alt	-10.045	-24.845	-34.870	-40.370

Note vedrørende fortegn: + er udgifter, - er indtægter

Bilag 4: Investeringsoversigt 2023-2032 samt afledt drift

Skanderborg Kommune er på vej mod 70.000 indbyggere i løbet af de næste ti år. Det giver et pres på de fysiske rammer, og derfor arbejdes der i budgetprocessen med en tiårig investeringsplan.

Forligsparterne er på den baggrund enige om den tiårige investeringsoversigt, som fremgår af den følgende tabel.

Den tiårige investeringsplan skal sikre de fysiske rammer for nuværende og nye borgere i de kommende ti år. Samlet skal der over de næste ti år investeres godt 1,6 mia. kr. i anlæg for at kunne dække behovet for daginstitutioner, skoler, plejecentre, idrætsfaciliteter og infrastruktur. I budgetperioden 2023 – 2026 er der alene budgetlagt med 960 mio. kr. til nye anlæg. Det er langt over målet i den økonomiske politik for anlæg, og derfor vil der i perioden være et ekstraordinært forbrug af kassebeholdningen.

Forligsparterne betragter den tiårige investeringsplan som en traditionel fireårig investeringsoversigt. Næste års budget tager derfor afsæt i den tiårige investeringsoversigt. I forhold til tidligere er der ændret følgende principper:

Strategisk jordkøb

Formålet med strategisk jordkøb er i højere grad at blive i stand til at styre udviklingen og udviklingstakten og sikre, at der er det nødvendige befolkningsunderlag til de lokale servicetilbud. Det nuværende afsatte beløb til jordkøb (750.000 kr.) er et lille beløb i forhold til realiserede og forventede strategiske jordkøb. I praksis har det derfor vist sig, at jordkøb finansieres med et træk på kassebeholdningen i kombination med låneoptag. Det er forventningen, at fremtidige salg af aktiver (hvor indtægterne ikke forlods er budgetlagt til andre formål) kan indgå i en pulje til finansiering af strategisk jordkøb, fortsat i kombination med lånoptagning. Jordkøbet kan være til udviklingsformål, energiparker, sikring af grundvand m.v.

Sammenlægning af puljer til cykelstier og sikre veje til skole og fritid

I investeringsoversigten for 2023-2032 er de puljer, der er afsat til henholdsvis cykelstier og sikre veje til skole og fritid, blevet samlet i en pulje fremadrettet. For 2023 og delvis for 2024 finansierer puljen projekter, der allerede er besluttede/disponerede.

Klimaindsatser

Hidtil har været afsat en pulje på drift til klimaindsatser. Fremadrettet budgetteres det delvis under anlæg. For årene 2023-2025 er der budgetlagt konkrete indsatser – etablering af ladestandere og konvertering af olie- og gasfyr. Fra 2026 og frem er der afsat en årlig ramme til klimaindsatser, der udmøntes i forbindelse med budgetlægningen.

Tabel 4.1: Samlet investeringsoversigt

(2023-priser i 1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Økonomi:										
<u>Grundkapitalindskud i nye almene boliger:</u>										
Svaneparken etape 3				7.831						
Stjær			4.000							
Kildebjerg						10.963				
Vestervej i Hørning (inkl. salg af grund)			2.088							
Pulje til grundkapitalindskud						10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Spor 4: omdannelse af bygninger Sølund	11.990	20.550								
Klima og energi:										
Agnetevej medfinansiering	14.364									
Områderne langs Skanderupbækken, Skanderborg medfinansiering	23.090	14.488								
Pressalit, Ry medfinansiering	3.650									
Forsyningsens afdrag på klimaprojekter	-2.408	-2.408	-2.408	-2.408	-2.408	-2.408	-2.408	-2.408	-2.408	-2.408
Klimatiltag – etablering af off. tilgængelige ladestander	1.450	1.450								
Klimatiltag – konvertering af olie- og gasfyr	4.607	5.046	5.046							
Klimainsatser				3.600	3.600	3.600	3.600	3.600	3.600	3.600

(2023-priser i 1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Udviklingsstrategi, planstrategi og lokalplan:										
Torvet i Hørning	915									
Udviklingsstrategi, køb og salg:										
Strategisk jordkøb (ramme)	750									
Teknisk ramme byggemodninger	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Teknisk ramme byggemodninger	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Salg af Søkilde		-20.000								
Salg af Ryvang			-185	-4.000						
Udgifter ved salg af Ryvang			514							
Fortsat aftale med Skov- og Naturstyrelsen om skovrejsning i Skanderborg Kommune	300	200				1.700	1.700	1.700	1.700	1.700
Natur og miljø:										
Gudenåstien – fra kilde til fjord	600	5.610	2.161							
Gudenåstien – fra kilde til fjord			-3.837							
Vej og trafik:										
Pulje til cykelstier og sikre veje til skole og fritid	2.400	5.000	5.000	5.000	5.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Vej og stistruktur, Ny skole i Ry	9.632	5.011	3.237							
Stitunnel Virringvej/Ægirsvej, vejbidrag				-2.677						
Klimavej ved Ovenvande	1.225									
Kryds, rute 170 Hørning							7.070	4.878		
Trafikanalyser										
Infrastrukturprojekt om udbygning af Toftegårdsvej		2.128								
Afledt infrastruktur af skolebyggeri i Hørning	1.852									

(2023-priser i 1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Midtbyplanen		7.508	4.000							
Genåbning af Stilling Station (Indvies i 2022)		4.698	8.342	1.133						
Trafikafvikling Skanderborg Station										
Forlængelse af Ørstedvej, Stilling	12.738	-10.232	-2.610	-2.715						
Herredsvejens tilslutning til Beder- Beringvej (+forundersøgelse)		540				12.136	12.136	12.136	12.136	
Forlængelse af Scandiavej, Låsby					6.311					
Udvidelse af Lundhøjvej, Ry					7.618	7.618				
Nye vejanlæg ved Langvad Bakker, Låsby	5.698	313								
Udvidelse af Stilling Landevej + forundersøgelse							29.128	29.128	29.128	29.128
Udskiftning af elpærer til LED- belysning på gadelamper		3.000								
Vejanlæg Niels Bohrsvej/Randersvej		1.383								
Parkeringsplads v/Thomas Helstedsvej	3.132									
Opgradering af Syvtallet til sti		940								
Etablering af sti ved Hørning Hallen	1.044									
Reserveret til særlige cykelstier	5.851									
Hæve/sænke-pullerter i Adelgade	209									
Maskinelt optællingssystem og parkeringshenvisning	2.610									
Fartdæmpning, krydsningshelle og bump Gl. Gramvej	626									
Pulje til arbejdet med kvalitet i byudviklingen – herunder Skanderborg midtby		5.000	5.000							
Dagtilbud til 0-6 årige:										
OPP anlægsydelse	3.952	3.952	3.952	3.952	3.952	3.952	3.952	3.952	3.952	3.952

(2023-priser i 1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Daginstitution i forbindelse med ny skole i Hørning	755	755	755	755	755	755	755	755	755	755
Udvidelse af dagtilbudspladser Hørning			845	6.923	14.522					
Ramme til udvidelser af dagtilbudspladser		10.620	10.620							
Ny daginstitution i Gl. Rye	28.116	1.566								
Ramme til kapacitetsudvidelser og renoveringsprojekter	3.000	4.000								
Sammenlægning af dagtilbud og skole, Stjær	4.242	15.711								
Børnehuset Horsegaard	29.543	10.963								
Kapacitet dagtilbudsområdet – Galten/Skovby		1.646	12.059	6.578						
Udvidelse af kapacitet dagtilbudsområdet - Låsby	447	8.038	14.825							
Kapacitet dagtilbudsområdet - Ry	522	2.089	19.717	9.858						
Udvidelse af dagtilbudspladser – Ry					797	9.643	20.364			
Kapacitet dagtilbudsområdet - Stilling	9.224	23.927								
Udvidelse af kapacitet dagtilbudsområdet – Stilling				845	6.923	14.522				
Udvidelse af kapacitet dagtilbudsområdet - Virring	591	7.754	16.982							
Flytning af Veng Børnehus til Veng Fællesskole	10.326									
Skoler og pædagogiske fritidstilbud:										
Renovering og optimering af ventilation/indeklima skolerne						9.000	9.000	9.000	9.000	9.000

(2023-priser i 1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Tilpasning af kapacitet på skoleområdet i Låsby	825									
Ny Skole i Hørning	50.747									
Ny Skole i Hørning – anlægsydelse	1.604	4.472	4.472	4.470	4.470	4.470	4.470	4.470	4.470	4.470
Ny Skole i Hørning, idrætsfaciliteter		518	518	518	518	518	518	518	518	518
Renovering af Højboskolen	13.622									
Ny Skole i Ry med placering ved Ry-hallerne	7.589	19.352	103.862	54.299						
Midlertidig løsning ved Knudsøskolen	4.594									
Udvidelse og ombygning af Hørningskolen	6.786	14.640								
Skolekapacitet i Hørning – etape 2				59.186	48.547					
Tilpasning af kapacitet på skoleområdet, Stilling			5.000	5.000						
Tilpasning af kapacitet m.m. på skoleområdet	3.900	10.000	7.500							
Ombygning af Niels Ebbesen Skolen- etablering af afdeling E	11.123	3.221								
Udvidelse af tilbud – Jeksendalskolen	5.320	8.511								
Multipark ved Sct. Georgsgården	2.088	1.044								
Multisal i Voerladegaard	2.088	1.044								
Ældre:										
Nyt plejecenter i Galten – Service og Fælles	5.404	15.871	14.500	16.256	-2.991					
Plejeboliger Skanderborg (Dagmargården)		22.983								
Plejeboliger Skanderborg (Dagmargården) – grundkapital til landsbyggefonden		12.565								

(2023-priser i 1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Sammenlægning af midlertidige pladser (tilpasning Kildegården)	500	5.991	6.462							
Plejeboliger i Skanderborg			15.342	15.343			15.344	15.344		
Plejeboliger i Hørning			11.506							
Plejeboliger i Ry			15.343				23.018			
Plejeboliger i Galtén/Låsby						11.507				
Plejeboligkapacitet – reduceret behov			-42.191	-15.343	15.343	-3.834	-10.738	-15.344		
Borgere med fysiske og psykiske handicap										
Fysiske rammer Landsbyen Sølund – SCENARIO A					1.000		1.000		1.000	
Kultur og fritid:										
Grønne partnerskaber, Kultur og Fritid	404	304	204	204	204	204	204	204	204	204
Renovering/dræning udendørs baner	305	305	305	305	305	305	305	305	305	305
Pulje etablering Anders Nielsens udstilling	157									
Folkeoplysning – rammebeløb	550	500	450	450	450	450	450	450	450	450
Nyt museum i Skanderborg	5.883	1.596								
Skønpulje til landsbyerne	1.000	1.000	1.000							
Spor 3 – salg af Vrold anlæg	-8.000	-4.000								
Kulturarvspulje	405	405	505	305	305	305	305	305	305	305
Spor 3 – Fælleden idrætscenter, ramme etape 2	10.036	5.000								
Kommunegaranti svømmehallen i Skanderborg	39.675	39.675	-3.321	-3.320	-3.320	-3.320	-3.320	-3.320	-3.320	-3.320
Trailcenter Skanderborg, inkl. tablering af brand- og servicevej samt låsesystem og byggemodning	2.850									

(2023-priser i 1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Låsby Hallen – udbygning mhp. Fitness (lånegaranti)	2.610	-104	-104	-104	-104	-104	-104	-104	-104	-104
Stjær Boldklub – klubhus og omklædning	3.132									
Herskind Boldklub – udbygning af fitness og kultur (lånegaranti)		2.088	-84	-84	-84	-84	-84	-84	-84	-84
Reetablering af Petanquebaner ved Campus Skanderborg	313									
Administration:										
Salg af kom. ejendomme, ejendomsdatabase - udgifter	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Salg af kom. ejendomme, ejendomsdatabase – indtægter	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
Vedligehold, uforudsete udgifter	463	400	400	400	400	400	400	400	400	400
Modregning af tidligere bevilligede anlæg	-47.682	-38.455	-1.703	-7.084		-1.700				
Anlæg i alt	324.534	269.372	249.269	164.676	111.313	99.798	136.265	85.085	81.207	68.071

Tabel 4.2: Afledt drift af valgte anlægsprojekter på investeringsoversigten

(2023-priser i 1.000 kr.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Klima og energi:										
Klimaindsats – etablering af off. Tilgængelige ladestandere	200	400	400	400	400	400	400	400	400	400
Gudenåstien – fra kilde til fjord	-585	-605	75	75	85	85	85	85	85	85
Etablering af brand- og servicevej, låsesystem og byggemodning til Trailcenter Skanderborg	34	34	34	34	34	34	34	34	34	34
Plejeboligkapacitet- reduceret behov	-5.091	-6.471	-8.198	-17.216	-27.378	-25.299	-28.109	-29.034	-39.592	-41.573
Afledt drift i alt	-5.443	-6.643	-7.690	-16.708	-26.860	-24.781	-27.591	-28.516	39.074	-41.055